

Mário Augusto Caetano Joao:

Politika a společnost v Angole v 70. letech 20. století: MPLA v boji o konsolidaci moci

Oponentský posudek disertační práce

Doktorand Ing. Mgr. Mário A. Caetano Joao má nepochybně výborné předpoklady ke zpracování tématu, jež si zvolil. Ovládá velmi dobře řadu jazyků - v čele s portugalským, která je jeho jazykem otcovským - a v minulosti i dnes měl a má rozsáhlé možnosti bádání k danému tématu, včetně přístupu k pramenům pokládaným dlouho za tajné. Jeho předkládaná disertace je psána jako práce z tematiky soudobých dějin. Opírá se o archivní prameny v Angole (zvl. deníku *Jornal de Angola*), Portugalsku (archivy PIDE) a z někdejší ČSSR (tajné zprávy z Luandy zaslané na ÚV KSČ a FMZV), a o velký počet původních článků z angolského tisku (*Jornal de Angola, Buletim do Militante* aj.). K publikovaným i nepublikovaným pramenům přistupují v heuristické základně práce početné tituly sekundární literatury (77), periodika z autorova vlastního archívu a informace stažené z internetu.

Práce má jasně vytyčený cíl: analyzovat vývoj ve straně MPLA v 70. letech minulého století, tedy v době získání a raných počátků nezávislosti Angoly, včetně úporných bojů o politickou moc. Do tohoto období spadá mj. i těžká krize, do níž strana a s ní celá země zabředly v roce 1977 a jež nabyla podoby krvavého účtování s ultralevým křídlem v čele s Nitem Alvesem. Autor těmto „událostem 27. května“, jimž padlo za obět' podle různých odhadů 30 až 60 tisíc Angolanů, věnuje velmi důkladnou pozornost. Činí tak s vědomím, že téma je stále značně tabuizované a přesná analýza může odkrýt jen části osudné krize. Analýza si všímá i kontroverzní role intelektuálů v čele se známým, u nás s určitým respektem uváděným, spisovatelem Pepetelou.

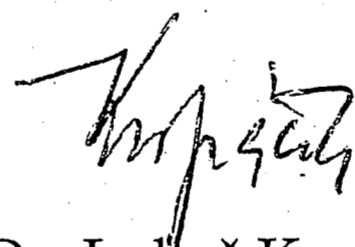
Násilný, krvavý střet z roku 1977 je zasazen do širokého kontextu angolských dřívějších i následných dějin. Po představení etnické skladby obyvatelstva země autor probírá její historii v předkoloniálním a koloniálním období. Vylíčení předkoloniálních dějin je snad až příliš podrobné, přičemž není věnována úměrně větší pozornost některým stránkám, jejichž ozvuky se ozývají i v moderní době a v jejich ideologických zápasech (např. postava Nžingy, nezmiňované náboženské heretické proudy aj.). Vzhledem k rozhodnému zaměření na vnitřní vývoj v MPLA zůstávají při okraji pozornosti i některé prvky občanské války, která Angolu sužovala

tak dlouhé období. Je zvažována převážně až v závěrečné tj. 6. kapitole, sahající až do současnosti. (Český čtenář by zde mohl postrádat zmínku o zajetí našich pracovníků z Alto Catumbele a pak vyjednávání ČSSR s Unitou o jejich propuštění.) Rozbory ideologického vývoje MPLA jsou, paušálně vzato, provedeny střízlivě a věcně správně.

Disertace přináší mnoho cenných informací a zaslouží si upřímné ocenění. Má ovšem i své slabiny, které je třeba uvést. Ve zcela minimální míře může jít o drobné nepřesnosti (např. na s. 54 v textu odvolávajícím se na výklady o portugalsko-britském sporu o Ňasko podle líčení v Hrbkových *Dějínách* je posunut význam „růžové mapy“, což byl v koloniální éře symbol britské expanze). Reálnou slabinu ale představuje česká stylistika v některých kapitolách. Jde zvláště o pasáže úvodní - a podle nich i o text autoreferátových tezí - a pak pasáže následující po výkladu o krizi. Autor byl hendikepován skutečností, že sám absolvoval školy plně v cizích jazycích. Pomoc, kterou si vyžádal pro jazykovou korekturu, vedla k dobré úpravě podstatných středních částí práce, některá místa ale zůstala nedotčena. Upozorňuji zejména na chybné psaní slovesa „zabít“ (s. 148, 150, 160) a na nedobrou stylizaci výkladu na s. 186.

Výtky, převážně formální, které jsou zde uvedeny, nemění nicméně obecné hodnocení předložené disertace jako práce velmi přínosné, v maximální možné míře zprostředkovávající poznání složité části moderních angolských dějin. Hodnotím ji kladně a upřímně doporučuji k obhajobě s cílem získání titulu Ph.D.

V Praze 4. dubna 2009

Prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.